
Medisinsk nytt

MEDISINSK NYTT

RAGNHILD ØRSTAVIK

Nytt alternativ ved psoriasisartritt

Ved psoriasis og psoriasisartritt finner man økte konsentrasjoner av tumornekrosefaktor i hud og i ledd (Lancet 2000; 356: 385–90). 60 pasienter med begge disse tilstandene deltok i en dobbeltblind undersøkelse av behandling med etanresept, som hemmer tumornekrosefaktor. Etter 12 uker var 26 av 30 pasienter i behandlingsgruppen bedre av artrittsykdommen, mot bare sju av pasientene som fikk placebo. Etanresept viste seg også å ha signifikant effekt på utslettet. Pasientene fikk 25 milligram etanresept subkutan to ganger per uke, og medikamentet var gjennomgående godt tolerert.

Ungt kolesterol

Høyt kolesterolnivå i serum er en anerkjent risikofaktor for hjerte- og karsykdommer hos eldre (JAMA 2000; 284: 311–8). Tall fra tre store amerikanske undersøkelser viser at det samme er tilfelle for friske menn mellom 18 og 39 år. Flere enn 80 000 personer deltok, og ble fulgt mellom 16 og 35 år. Forfatterne finner en kontinuerlig sammenheng mellom nivået av serumkolesterol og forekomst av hjerte- og karsykdommer samt av totaldødelighet. Livsutsikter for menn med serumkolesterolverdier i det laveste området var mellom 3,8 og 8,7 år lenger enn for menn med verdier i det høyeste området. I en lederartikkel (s. 365) diskuteres nytteverdien av rutinemessig å undersøke serumkolesterolnivået hos unge menn.

Østrogenreseptorer og hjertesykdom

Kvinnens høye østrogennivåer antas å beskytte mot utvikling av aterosklerose (BMJ 2000; 321: 273–4). I Finland har man sett på østrogenreseptorer i nekropsier fra koronarkar hos 119 menn med plutselig dødsfall, hvorav halvparten var døde av akutt hjerteinfarkt. Det viste seg å være en sterk sammenheng mellom genotypen for østrogenreseptorer og aterosklerose, der lange alleler var assosiert med høyest forekomst. Risikoen for hjerteinfarkt var 11,4 ganger så stor hos menn med to lange alleler i forhold til menn med to korte. Det kan hende at lange alleler har lavere affinitet til østrogen og dermed gir en redusert beskyttende effekt mot aterosklerose.

Kjønn og lønn

I USA er andelen kvinnelige leger økende, og tidligere undersøkelser har antydnet at disse tjener mindre enn sine mannlige kolleger (JAMA 2000; 133: 104–110). 445 indremedisinere med minst ti års arbeidserfaring deltok i en spørreundersøkelse om inntekt, arbeidsform og familiesituasjon. Man fant flest kvinner i lavtlønnede grenspesialiteter, og kvinner hadde gjennomgående mindre gunstige arbeidsavtaler enn menn. Selv etter å ha justert for slike forskjeller, tjente de mannlige legene i gjennomsnitt 14 % bedre enn kvinnene.

Omeprazol intravenøst

Blødende magesår behandles oftest endoskopisk med termokoagulasjon og adrenalininjeksjoner (N Engl J Med 2000; 343: 310–6). Etterpå får pasientene oftest en H₂-antagonist i tablett form i noen uker. Likevel oppstår reblødninger i 15–20 % av tilfellene. 240 pasienter med blødende magesår deltok i en dobbeltblind undersøkelse av intravenøs behandling med omeprazol rett etter den endoskopiske behandlingen, gitt som en bolusinjeksjon på 80 milligram og deretter 8 milligram per time i 72 timer. Etter 30 dager hadde nye blødninger oppstått hos åtte av pasientene i behandlingsgruppen, mot 27 i placebogruppen. Effekten var særlig stor på blødninger som oppstod i løpet av de første fem dagene (fem mot 24 tilfeller).

Malariakontroll

Malaria, spesielt infeksjoner med falciparum-arten, er et stort helseproblem i tropiske deler av verden (Lancet 2000; 356: 297–302). Leger som arbeider i Thailand har fulgt resistensutviklingen for parasitten i løpet av de siste 15 årene. I begynnelsen førte kombinasjonsbehandling med mefloquin og pyrimetamin-sulfadoxin frem i alle tilfeller, før parasitten utviklet resistens mot

begge medikamentene. I løpet av de siste årene har man gitt artesunat i tillegg til mefloquin. Dette har ført til en signifikant nedgang av plasmodium-falciparum-malaria, samtidig som resistensen mot mefloquin er redusert in vitro.

Publisert: 30. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. februar 2026.